

Recenzja

T.-Y. CHIANG, S.-J. MOORE, T.-W. HSU & C. C. CHEN. 2000. **Mosses of Taiwan**. 239 str., 328 wielobarwnych fotografii. Opr., format 24,6 × 15,2 cm. Agriculture Commission, State Council, Taipei. Cena: nie podano. ISBN 957-02-8214-2.

Leżący u południowo-wschodnich wybrzeży Chin Tajwan ma bardzo bogatą i urozmaiconą florę mszaków. Z jednej strony zawdzięcza to swemu położeniu geograficznemu, dokładnie na Zwrotniku Raka, dzięki czemu w jego brioflorze jest bogato reprezentowany element tropikalny, z drugiej zaś strony urozmaiconą rzeźbą terenu z wysokimi, bo sięgającymi do 4000 m n.p.m., górami stwarza dogodne warunki dla osiedlania się licznych gatunków północnych, reprezentujących element umiarkowany i borealny. Flora mchów Tajwanu liczy około 650 gatunków, co jest liczbą ogromną zważywszy na niewielką powierzchnię wyspy i, obok Japonii, należy do najlepiej zbadanych w całej południowo-wschodniej Azji. W ciągu ostatnich 30 lat doczekała się ona wielu syntetycznych opracowań, w tym dwóch krytycznych wykazów z 1976 r. i z 1987 r., co jak na tak egzotyczny obszar jest osiągnięciem zgoła wyjątkowym, zwłaszcza że autorzy są miejscowego pochodzenia. Do tej bogatej kolekcji opracowań dochodzi teraz fotograficzny atlas mchów tajwańskich.

Omawiany atlas prezentuje wielobarwne fotografie 150 gatunków mchów. Najczęściej każdy gatunek ukazany jest na kilku fotografiach przedstawiających pokrój całej darni oraz zbliżenia rozmaitych szczegółów budowy. Fotografiom towarzyszy tekst objaśniający, całkowicie w języku chińskim, a więc praktycznie niezrozumiały dla większości czytelników z Europy czy Ameryki. Tak więc użytkownikom nie znającym języka chińskiego pozostaje tylko podziwianie zdjęć. Niestety szereg z nich nie reprezentuje z całą pewnością szczytów sztuki fotograficznej, ale można to autorom wybaczyć, bowiem liczne gatunki tropikalne nigdy jeszcze nie były prezentowane w tego typu atlasach. Czytelnik europejski znajdzie tu zdjęcia szeregu dobrze znanych mu gatunków północnych, jak chociażby *Pleurozium schreberi* (Brid.) Mitt., *Hylocomium splendens* (Hedw.) Schimp., *Fissidens dubius* P. Beauv. czy *Cratoneuron filicinum* (Hedw.) Spruce. Niektóre gatunki są z całą pewnością błędnie oznaczone, np. zdjęcia podpisane jako *Racomitrium canescens* (Hedw.) Brid. var. *ericoides* (Brid.) Hampe odnoszą się do *R. japonicum* Doz. & Molk. Ciekawe również jak autorzy oznaczyli okazy *Pohlia longicollis* (Hedw.) Lindb. skoro są one płone, zaś tylko materiał z dojrzałymi sporogonami może być poprawnie zidentyfikowany.

Książka na pewno ucieszy kolekcjonerów atlasów fotograficznych mszaków, zwłaszcza że jest to pierwsza tego typu pozycja z tropikalnej Azji. – RYSZARD OCHYRA, *ul. Gotańska 15/25, PL-30-619 Kraków, Polska.*